

عنوان مقاله:

گونه شناسی کارکردی روایات تفسیری مجمع البیان بر اساس نظریه بریمو

محل انتشار:

مجله الجمعیه الایرانیه للغه العربیه و آدابها، دوره 18، شماره 64 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عاطفه قرشی - دانش آموخته و مربی گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه پیام نور

مجید معارف - استاد گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه تهران

علیرضا دل افکار - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه پیام نور

محمد هادی امین ناجی - استاد گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

گونه شناسی، با پیش فرض قراردادن معیارهایی خاص، به دنبال انتظام پدیده ها در مجموعه ای منسجم است. بریمو گونه شناسی مبتنی بر روش را که براساس یک روش بنا شده است و در عمل گونه شناسی خاصی را ارائه می دهد، بر سه مبنای متفاوت بیان کرده است. یکی از مبانی مورد تاکید وی، گونه شناسی کارکردگرا است. بدین منظور پژوهش حاضر، با استفاده از گونه شناسی مبتنی بر روش آلبر بریمو، در صدد پاسخگویی به این مساله است که کاربرد احادیث تفسیری در تفسیر مجمع البیان چیست و پراکندگی آماری آنها در این تفسیر چگونه است؟ روش پژوهش، توصیفی-تبیینی-تحلیلی است و ابزارهای گردآوری اطلاعات، مجلدات تفسیر مجمع البیان و تمام منابع مکتوب و الکترونیکی با موضوعات گونه شناسی و تحلیل و بررسی روایات تفسیری می باشد. در این راستا تمام روایات تفسیری مجمع البیان بر پایه گونه شناسی کارکردگرا، گونه بندی شدند. گونه شناسی کارکردگرا که نوع خدمات احادیث در رابطه با قرآن را مشخص می کند، شامل کارکردهای شناختی، ادبی-لغوی، تبیینی و تاسیسی - تشریعی می باشد. یافته های پژوهش حاضر نشان داد، ۲۳۸۵ روایت تفسیری، تحت چهار کارکرد فوق، دوازده گونه ی اصلی، و سی و چهار ریزگونه جانمایی شد. روایات با کارکرد تبیینی، با آمار ۶۵ درصد، بیشترین تعداد را دارا بودند؛ کارکرد شناختی، ۲۷ درصد، کارکرد ادبی ۵ درصد و کارکرد تاسیسی - تشریعی، ۳ درصد، بودند. نتایج پژوهش، دلالت بر دسته بندی و انتظام روایات در تفسیر مجمع البیان دارد و نقش تبیینی روایات تفسیری، در میان سایر کارکردها مشهود تر است که در راستای دیدگاه مفسر مجمع البیان بررسی و ارائه گردید.

کلمات کلیدی:

تفسیر مجمع البیان، نظریه آلبر بریمو، گونه شناسی کارکردگرا، روایات تفسیری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1598731>

